

T9
2021

TESTOVÁ
FORMA

A

Test zo slovenského jazyka a literatúry

Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl
a 4. ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom

T9 2021

KÓD
TESTU

2699

Milé žiačky, milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

Test obsahuje 3 ukážky a 30 testových úloh:

- 20 úloh s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností A, B, C, D,
- 10 úloh s tvorbou krátkej odpovede.

Svoje odpovede zapisujte priamo do testu. Do odpoved'ového hárka zapisujte odpovede až vtedy, keď ste presvedčení, že ich už nebudete meniť.

Píšte čitateľne, rozlišujte malé a veľké písmená abecedy. Odpovedajte vždy presne na zadanie úlohy. Ak je v zadaní úlohy inštrukcia „vypíš“, tak odpoveď musí byť pravopisne aj gramaticky správne zapísaná.

Hodnotené budú len odpovede správne zapísané v odpoved'ovom hárku. Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom.

Pracujte sústredene a každú úlohu si pozorne prečítajte.

Na vypracovanie testu máte 70 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

Ako správne a zodpovedne triediť odpad?

ZELENÁ

- nevratné sklenené fľaše,
- sklenené poháre, vázy,
- úlomky tabuľového skla,
- poháre od kompótov,
- sklenené obaly od kozmetiky, kávy a pochutín bez plastového vrchnáka.

Vedeli ste, že 15 sklenených fliaš sa zmení na akvárium?

SKLO
4000 ROKOV

ŽLTÁ

- PET fľaše,
- plastové tašky, vrecká,
- plastové obaly od kozmetiky,
- plastové obaly od aviváže a pracích prostriedkov,
- plastové obaly od kečupu, jogurtov...,
- fólie.

Vedeli ste, že 30 plastových fliaš sa pridaním textilu zmení na flaušovú bundu?

PET FLAŠE
100 – 1000 ROKOV

MODRÁ

- noviny, časopisy, letáky, katalógy,
- papierové tašky,
- papierové a kartónové obaly,
- kancelársky papier, obálky, listy, pohľadnice.

Vedeli ste, že 30 časopisov a novín sa zmení na škatuľu od televízora?

NOVINY
3 – 12 MESIACOV

ČERVENÁ

- plechovky od nápojov,
- konzervy bez zvyškov jedla,
- kovové uzávery, uzávery z jogurtov a kompótov,
- alobaly, kovové súdky.

Vedeli ste, že 150 plechoviek sa zmení na panvicu?

PLECHOVKA
20 – 100 ROKOV

Kam patria použité hygienické vreckovky?

Hygienické potreby (detské plienky, papierové vreckovky, tuba zo zubnej pasty a pod.) patria do zmesového odpadu, pretože sú znečistené.

Kam patria obaly z nebezpečných látok a prípravkov?

Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok (motorových olejov, farieb, chemikálií, riedidiel a pod.) nepatria do triedeného odpadu. Odneste ich do zberného dvora.

Kam patrí polystyrén a škatule z kartónu?

Ak nie je polystyrénu veľa, tak patrí do žltého kontajnera, určeného na plasty. Ak je rozmerný, odneste ho do zberného dvora. Škatule z kartónu patria do modrých nádob na papier iba po zmenšení objemu, napríklad poskladaním.

Kam patria tégly z jogurtov?

Patria do žltého kontajnera, určeného na plasty, musia však byť bez zvyškov jedla.

Na ukážku 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 07

01. Ktorý odpad môžeme na základe ukážky vyhodiť do modrého kontajnera?

- A Papierovú vreckovku, do ktorej sme si vyfúkali nos.
- B Starý školský zošit, do ktorého sme písali celý rok.
- C Veľkú nezloženú kartónovú škatuľu od televízora.
- D Reklamné letáky ofrkané farbou pri maľovaní bytu.

02. Ktoré tvrdenie na základe ukážky nie je pravdivé?

- A Triedený odpad sa dá opätovne využiť a recyklovať.
- B V prírode by sa sklenená váza rozkladala aj 4000 rokov.
- C Všetky obaly od kozmetických prípravkov patria do plastov.
- D Existuje aj odpad, ktorého časti patria do rôznych kontajnerov.

03. Do kontajnera určeného na plasty na základe ukážky vyhadzujeme

- A kúsky polystyrénu.
- B flaušovú bundu.
- C tuby zo zubnej pasty.
- D nedojedený jogurt.

04. V ktorej možnosti je správne použité vykanie?

- A Pani Vierka, bola by ste taká láskavá a pomohla mi zložiť škatuľu?
- B S dovolením, potrebujem vyniesť kôš, mohol by ste mi uhnúť z cesty?
- C Boli by ste takí dobrí, pán Maximilián, odložíte mi vrchnáky z fliaš?
- D Povedali by ste mi, kde sa nachádzajú najbližšie zberné kontajnery?

05. V ktorej možnosti patria obe podčiarknuté slová k neohybným slovným druhom?

- A Projekt prispieva k tomu, aby sme sa zaujímali o životné prostredie.
- B Len veľmi málo škôl systematicky separuje odpad.
- C Je dôležité starať sa nielen o svoje pohodlie, ale aj o našu planétu.
- D Jeho súčasťou je projekt Zbieraj a tried'.

06. Vypíš z orámovanej časti ukážky pomnožné podstatné meno.

_____

07. Vypíš z nasledujúcej časti ukážky slovo cudzieho pôvodu, pri výslovnosti ktorého sa nerespektuje pravidlo o mäkčení.

ZELENÝ ODPADKOVÝ KÔŠ: nevratné sklenené fľaše, sklenené poháre, vázy, úlomky tabuľového skla, poháre od kompótov, sklenené obaly od kozmetiky, kávy a pochutín bez plastového vrchnáka.

_____

Ukážka 2

Wilbur Smith
ČARODEJNÍK

(historicko-dobrodružný príbeh)

„Ako si sa dostal k tejto mape?“ naliehal Naja.

„Pred dvanástimi rokmi som si na príkaz kráľa Sargona obhliadol mesto a vlastnoručne ju namaľoval,“ odvetil Ištar. „Nikto by nedosiahol toľkú presnosť a krásu.“

„Ak si Sargon objednal mapu, prečo si mu ju nedal?“

„Dal,“ Ištar kývol na dôraz. „Dal som mu nedokonalý náčrtok, pričom sám som si tajne ponechal dobrý kus, ktorý vidíte pred sebou. Vedel som, že jedného dňa mi zaň niekto zaplatí viac, než sa kedy zmohol Sargon.“

Ďalšiu hodinu skúmali mapu, mlčky, pohrúžene. Ako bojujúci generáli s profesionálnym odhadom bojiska boli schopní obdivovať hĺbku a silu hradieb, veží a pevností.

Trok nakoniec odstúpil od stola. „Nevidím žiadnu slabinu, čarodejník. Od začiatku si mal pravdu. Prelomiť tie múry zaberie tri roky ťažkej práce. Budeš musieť niečo vymyslieť, aby si si zarobil tri vrecia zlata.“

„Voda,“ zašeptal Ištar. „Pozrite na vodu.“

„Pozeral som na vodu,“ usmial sa naňho Naja tenkými perami. „Každú štvrt' zásobujú kanály, je tam dosť vody na sto rokov pre Sargonových šesť terás.“

„Faraón je vševidiaci, vševediaci,“ Ištar sa mu uklonil. „Lenže odkiaľ pochádza všetka tá voda?“

„Z dvoch mohutných riek, ktoré v tomto tisícročí nevyschli,“ doplnil Naja.

„Ale kde vteká voda do mesta? Ako ním prechádza, pod všetkými tými múrmi?“ Ištar naliehal a Naja s Trokom si vymenili pohľady, v ktorých sa zračilo rodiace sa pochopenie.

Na ukážku 2 sa vzťahujú úlohy 08 – 14

08. Ktoré tvrdenie o postavách vyplýva z ukážky?

- A Ištar a Naja skúmali mapu mesta viac ako hodinu sami.
- B Autor mapy nie je poctivcom, ale pozerá na svoje výhody.
- C Ištar namaľoval mapu pôvodne pre faraóna na objednávku.
- D Nápad, akým spôsobom dobyť mesto, skrsol v hlave Naju.

09. Ktoré tvrdenie o Ištarovi je na základe ukážky nepravdivé?

- A Oslovili ho čarodejník.
- B Bol nadaný v maľovaní.
- C Ištar išlo o podnikavého muža.
- D Dostal za svoje rady zlato.

10. V závere ukážky sa v očiach dvoch postáv *zračilo rodiace sa pochopenie* toho, ako

- A sa dostať do mesta prostredníctvom vody, ktorá doň vteká.
- B mať neobmedzenú zásobu vody z dvoch mohutných riek.
- C dostať cez zásobovacie kanály viac vody na suché terasy.
- D zmeniť svoje plány, lebo múry neprelomia ani za tri roky.

11. Ktoré tvrdenie o slovách z nasledujúcej vety je pravdivé?

Každú štvrt' zásobujú kanály, je tam vody na sto rokov pre Sargonových šesť terás.

- A Slovesá sú v dokonavom vide.
- B Obsahuje tri rôzne základné číslovky.
- C Prídavné meno je v ženskom rode.
- D Nachádza sa v nej vlastné podstatné meno.

12. V ktorej možnosti sa nachádzajú zámená v rovnakom páde?

- A tými múrmi, k tejto mape
- B sa mu uklonil, ním prechádza
- C toľkú presnosť, v tomto tisícročí
- D prelomiť tie múry, ju namaľoval

13. Vypíš meno postavy, ktorej je v ukážke preukazovaná pocta ako faraónovi.

_____

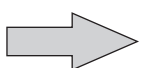
14. Vypíš z nasledujúcej časti ukážky slovo s opačným významom k slovu *urečnene*.

„Ak si Sargon objednal mapu, prečo si mu ju nedal?“

„Dal,“ Ištar kývol na dôraz. „Dal som mu nedokonalý náčrtok, pričom sám som si tajne ponechal dobrý kus, ktorý vidíte pred sebou. Vedel som, že jedného dňa mi zaň niekto zaplatí viac, než sa kedy zmohol Sargon.“

Ďalšiu hodinu skúmali mapu, mlčky, pohrúžene. Ako bojujúci generáli s profesionálnym odhadom bojiska boli schopní obdivovať hĺbku a silu hradieb, veží a pevností.

_____

Ukážka 3

Hodnotová orientácia mladých ľudí vo vzťahu k dobrovoľníctvu

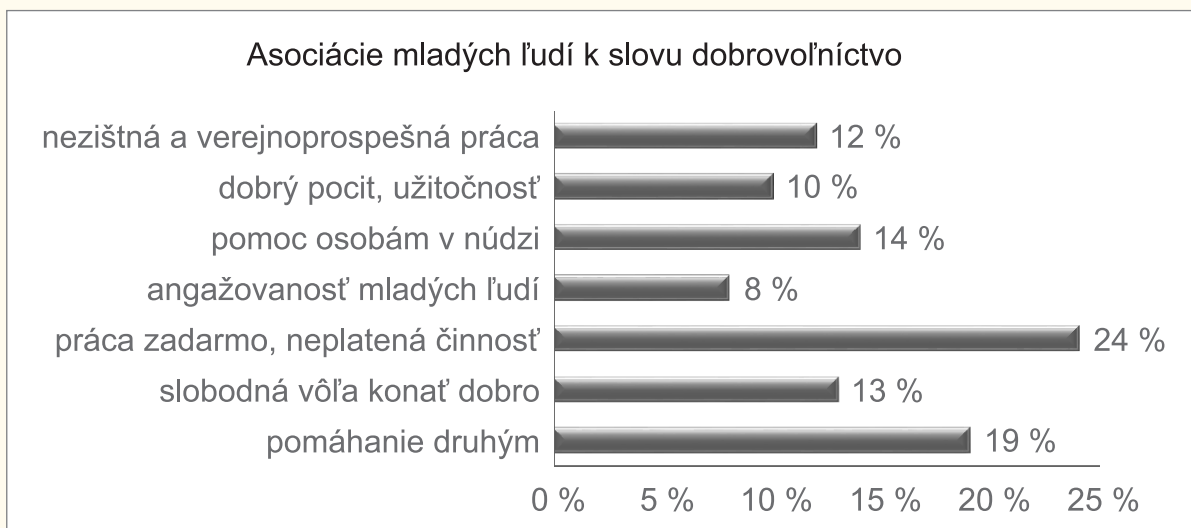
Pozitívne hodnoty z nás robia dobrých ľudí a motivujú nás k vlastnému ideálu, ktorý sa úzko spája s našimi snami, záujmami, potrebami a postojmi. Tie nás povzbudzujú meniť svet, byť užitočnými, vzdelávať sa a prežívať krásne životné okamihy.

Vzťah hodnotovej orientácie a dobrovoľníctva je veľmi silný. Dobrovoľníctvo sa v súčasnosti vyznačuje rôznorodými možnosťami, zapája rôzne skupiny obyvateľstva, čím im umožňuje dosiahnuť sebarozvoj, získať pocit užitočnosti a zmysluplne tráviť voľný čas užitočnou prácou.

Dobrovoľníci sú prosociálne sa správajúci ľudia a podľa bežného názoru prosociálni ľudia dovoľujú, aby ich druhí využívali vo svoj prospech, ale oni zámerne používajú seba ako nástroj, aby pomohli druhým. Títo jedinci sú si vedomí toho, že ak chceme nastoliť prosociálne vzťahy medzi ľuďmi, niekto sa musí začať správať prosociálne ako prvý. Nie sú to naivní ľudia, naopak, sú asertívni, aktívni a tvoriví.

Z prieskumu vyplýva, že záujem mladých ľudí o dobrovoľnícke aktivity klesá. Mladí ľudia uvádzajú ako najčastejší dôvod, prečo sa nezapájajú do dobrovoľníctva, argument, že ich nikto systematicky neoslovuje s ponukou, majú nedostatok informácií o možnostiach dobrovoľníckej práce. Niektorí mladí ľudia necítia potrebu zapájať sa, naopak, vyhľadávajú príležitosti, aby si mohli zarobiť a pokryť tak svoje náklady na štúdium.

Ako ukazuje graf, v prieskume sa zisťovalo aj to, čo si mladí ľudia pod pojmom dobrovoľníctvo predstavujú.

Na ukážku 3 sa vzťahujú úlohy 15 – 21

15. Dobrovoľníci podľa ukážky

- A** len tak nechávajú ostatných, aby za nich rozhodovali, na čo ich využijú.
- B** vždy pracujú nezištné v akejkoľvek oblasti ľudskej existencie.
- C** sú schopní obetovať aj vlastné zdravie, aby zachránili život núdznemu.
- D** vedome obetovaním vlastného času a energie pomáhajú druhým.

16. V ktorej možnosti je nepravdivé tvrdenie?

Podľa ukážky sa prosociálny človek

- A nechá ľahko na hocičo nalákať, nemá skúsenosti, slepo dôveruje.
- B snaží pomáhať a svojím správaním motivovať okolie k pomáhaniu.
- C prejavuje ako inšpirujúci človek, ktorý dáva podnety na rôzne činnosti.
- D rozhodne, ohľaduplne a primerane postaví za svoje postoje a názory.

17. V ktorej možnosti je uvedený hlavný dôvod, prečo sa mladí ľudia zapájajú do dobrovoľníctva menej?

- A strach
- B nevidia zmysel zapájať sa
- C slabá osveta
- D krátko trvajúce dobrovoľnícke aktivity

18. Ktorým slovom by sme na základe poslednej vety z ukážky mohli nahradiť slovo *asociácia* v názve grafu?

- A pomoc
- B predstava
- C aktivita
- D zapájanie sa

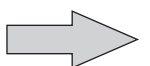
19. V ktorom prídavnom mene sa uplatňuje pravidlo o rytmickom krátení?

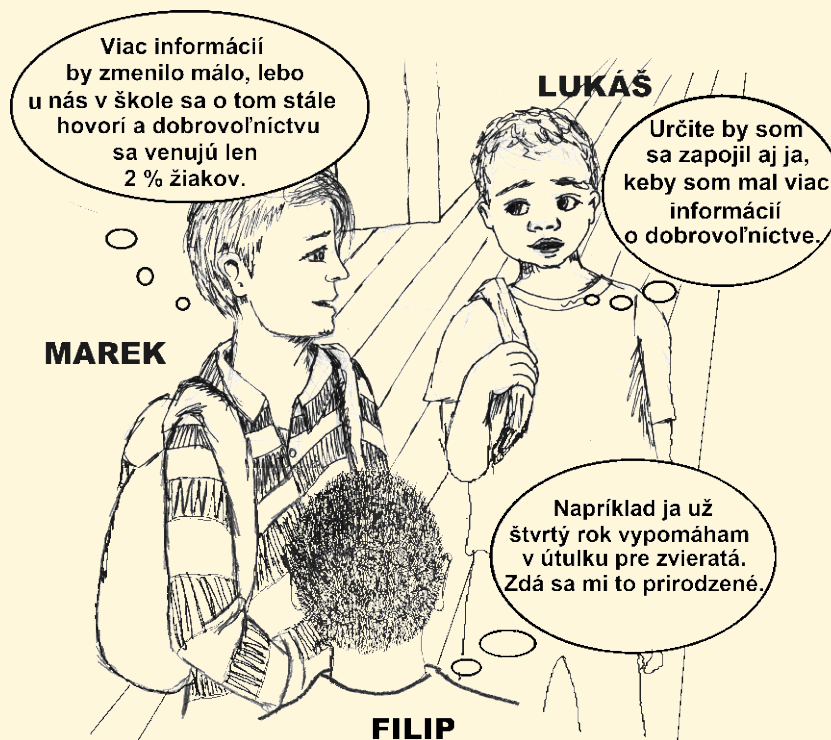
- A vlastnému ideálu
- B životné okamihy
- C pozitívne hodnoty
- D hodnotovej orientácie

20. Vypíš z nasledujúcej vety prisudzovací sklad.

Vzťah hodnotovej orientácie a dobrovoľníctva je silný.

_____

21. Lukáš, Marek a Filip sa rozprávajú o informáciách z prieskumu. Napíš meno chlapca, ktorý svoj názor založil na argumente.

_____

Úlohy 22 – 30

22. V ktorej možnosti je správne určený druh frazeologizmu z prvého verša nasledujúcej ukážky?

Milan Lasica
Studnica múdrosti

Bez práce nie sú koláče
 tiež táto múdrosť je tu
 a niekto si to odskáče
 nechceme držať diétu

- A** príslovie   **B** prirovnanie   **C** porekadlo   **D** pranostika

23. V ktorej možnosti sú správne doplnené chýbajúce písmená z nasledujúcej vety?

Zápas s __echmi je lákadlom aj pre __lovenských fanúšikov a __opradčania nemajú problém zaplniť štadión aj v letných mesiacoch, keď sa tu koná najstarší __urópsky turnaj, tzv. __atranský pohár.

- A** č, s, p, e, t   **B** Č, s, P, e, T   **C** č, S, p, E, t   **D** Č, S, P, E, T

24. Vlastné podstatné meno z nasledujúcej vety napíš pravopisne správne v tvare lokálu jednotného čísla.

Spoznaj našu Zem, modrú krásku, a jej vzácnosti.

_____

25. Vypíš z ukážky dvojslovné spojenie vyjadrujúce *stálosť človeka vo svojich zásadách*.

Sima Martausová
Čaro obyčajných vecí

Srdce hoc aj bez nôh vie byť bežec najlepší,
ak sa na to vedia oči inak pozeráť.
Slovo od priateľa oveľa viac poteší,
keď sa naša cesta chybným smerom uberá.
/:To tie usmievavé oči a hodnoty neoblomné
zanechali stopy vo mne.:/

---

26. V ktorej možnosti je veta napísaná správne?

- A Napadla ma originálna myšlienka.   C Bol tam potôčik, tak sme cezeň prešli.
 B Za chvíľu už budem na príjazdovej ceste.   D Zabudla som si dáždňik, vrátim sa po neho.

27. V ktorej možnosti je správne uvedená pointa nasledujúceho citátu?

„Myslel som si, že keď o tom nikto nebude hovoriť, nebude to pravda.“
Joseph Heller

- A Ak zakryjeme oči a uši pred skutočnosťou, neznamená to, že zmizne.
 B Všetky informácie, o ktorých sa dočítame, sú pravdivé.
 C Zaručene pravdivé správy sú vždy tie, o ktorých sa veľa rozpráva.
 D Udržať tajomstvo a nehovoriť o ňom je náročná úloha.

28. Napiš pravopisne správne vybrané slovo, ktoré je antonymom prídavného mena v nasledujúcej vete.

V tej chvíli som bol už taký hladný, až sa mi zatmilo pred očami.

---

29. Vypíš slovom pravopisne správne číslovku z nasledujúcej vety.

Dobrovoľníci sú si vedomí toho, že sa musia ako 1. začať správať prosociálne.

---

30. V ktorej možnosti je správne uvedený literárny žáner nasledujúcej ukážky?

Pocestní a platan

V lete na poludnie dvaja pocestní, ukonaní slnečnou páľavou, nečakane zazreli platan. Ihneď zamierili k nemu, ľahli si do tieňa jeho konárov a odpočívali. Ako tak hľadeli hore na platan, vraví jeden druhému: „Tento strom nemá pre ľudí žiadnu cenu, lebo nemá plody.“ „Nevďačníci,“ ozval sa strom, „to práve teraz mi vyčítate neužitočnosť, keď užívate moje dobrodenie?“

Tak je to aj s ľuďmi: významné poslanie niektorých a ich osov pre spoločnosť sú nedocenené.

- A rozprávka   B báj   C povest'   D bájka

Použitá literatúra

Dostupné na: http://obecladomirova.sk/odpady-triedenie-odpadu-informacie/novy_letak-do-schranok_a3_web-2/ [cit. 11-10-2019].

Dostupné na: <http://www.kamenec.sk/index.php/2016/07/25/triedenie-odpad-letak/> [cit. 11-10-2019].

SMITH, W.: Čarodejník. In: *Najlepšie svetové čítanie*. Bratislava: Reader's Digest, 2003, s. 132 – 133. ISBN 80-88983-29-0.

CINTULOVÁ, L.: *Hodnotová orientácia mladých ľudí vo vzťahu k dobrovoľníctvu*. In: *6. študentská vedecká konferencia* [online]. Prešov: Prešovská univerzita, 2010. ISBN 978-80-555-0300-4, s. 832 – 344. Dostupné na internete: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Chovanec2/subor/74.pdf>.

Ezopove bájky. Košice: PEZOLT, 2003, s. 105. ISBN 80-88797-40-3.

MARTAUŠOVÁ, S.: *Čaro obyčajných vecí*. Dostupné na: <https://www.supermusic.cz/skupina.php?idpiesne=1267369> [cit. 30-06-2019].

Z didaktických dôvodov boli texty upravené.